

БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ - ризици и изазови -

17. март 2010. године
Хотел Континентал, Београд

Милош Бугарин, председник
Привредне коморе Србије

ЗНАЧАЈ УВОЂЕЊА – УПРАВЉАЊА СИСТЕМОМ БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ

- Примарни циљ јединствене пољопривреде (Integrated farming) је континуирано снабдевање потрошача широким избором намирница врхунског квалитета и исправности.
- То захтева стручно знање, искуство и спретност, бригу о детаљима уз потпуно поштовање прописа.
- Потрошачи морају имати поверење у квалитет и исправност хране будући да немају увид у производњу.
- Осим тог пољопривреда итекако утиче на околину и због тога треба обратити посебну пажњу на очувању околине и природних ресурса.

СРБИЈА

ЗЕМЉА ВЕЛИКИХ ПРИРОДНИХ И ЉУДСКИХ ПОТЕНЦИЈАЛА - ЗНАЧАЈАН ИЗВОЗНИК ХРАНЕ -

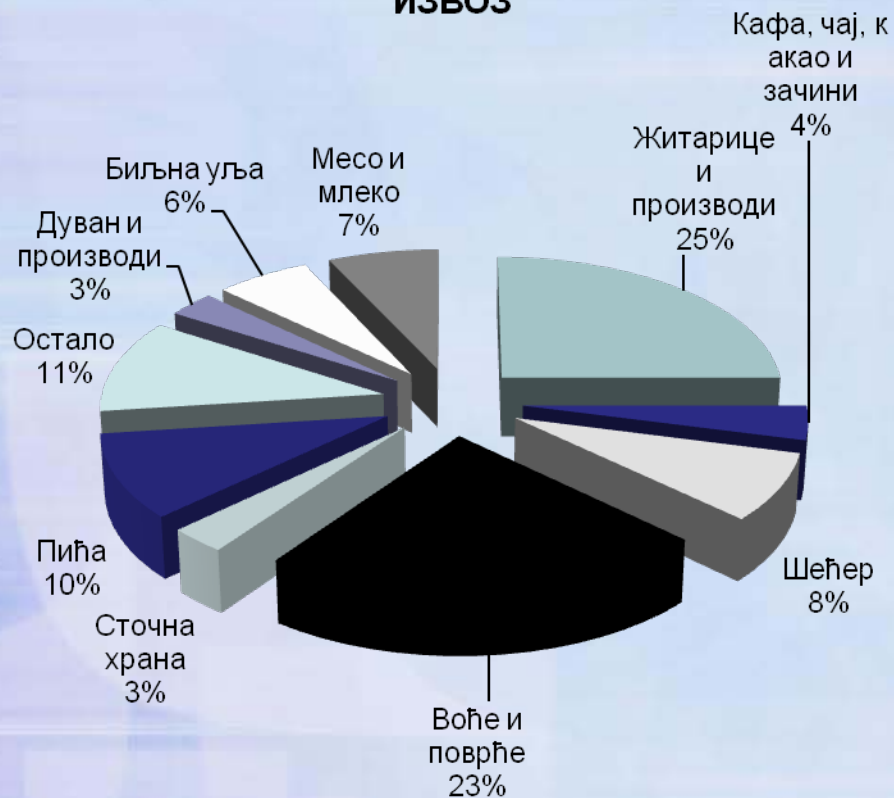
Република Србија
располаже са:

- 5.092.000 ха пољопривредне површине – 0,68 ха по становнику
- 4.218.000 ха обрадиве површине – 0,56 ха по становнику (ЕУ – 0,30 ха)

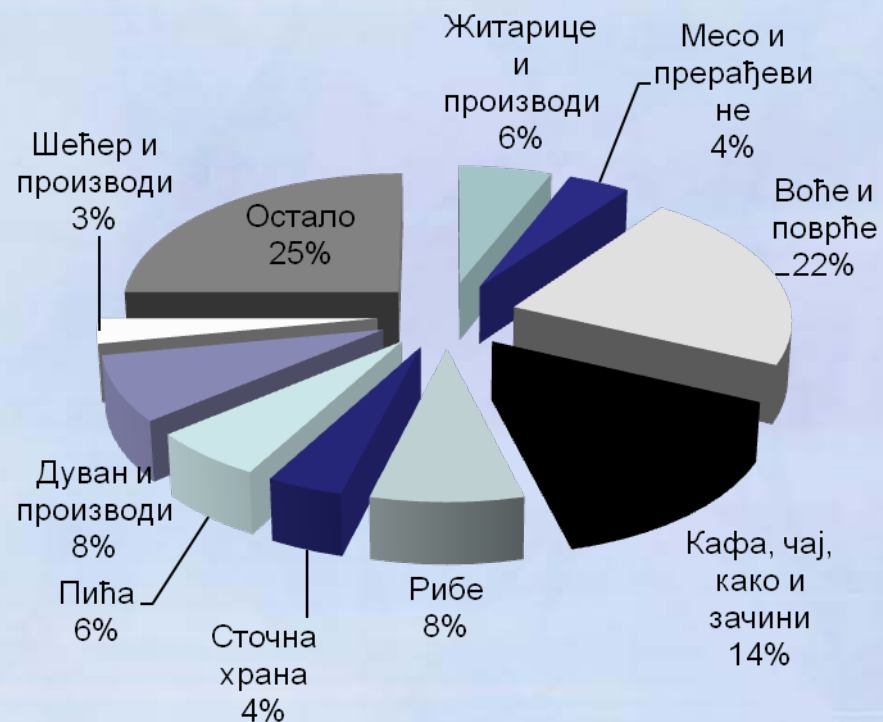

СТРУКТУРА ИЗВОЗА И УВОЗА АГРАРА У 2009. ГОДИНИ

ИЗВОЗ

УВОЗ

ПРОИЗВОДЊА, УВОЗ И ИЗВОЗ ОСТЕЉИВИХ ПРОИЗВОДА

ОПШТИ ПРИНЦИПИ ЕС No 178/2002 – ЕУ ЗАКОН О ХРАНИ

ЗДРАВСТВЕНА БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ

- комплетан ланац производње хране и хране за животиње “од фарме до трпезе”

АНАЛИЗА РИЗИКА

- основна компонента политике квалитета хране и хране за животиње

ОДГОВОРНОСТ

- дефинисана за све учеснике у сектору хране

КОНТРОЛА ПРОИЗВОДА

- у свим стадијумима ланца у производњи хране и хране за животиње

ИНФОРМИСАЊЕ

- право на јасне и прецизне информације од стране јавних ауторитета

МЕЂУНАРОДНИ ЗАХТЕВИ У ПРОИЗВОДЊИ ХРАНЕ

WTO

- слободан промет роба и услуга, отклањање техничких препрека у промету роба и услуга – еС Пи еС споразум

ЕУ

- заштита потрошача Закон о храни Агенција за безбедност хране

ПРЕПОРУКЕ

- FAO
- WHO
- OIE
- ISO
- HACCP
- CAS

КЉУЧНИ ЗАКони ЕУ ИЗ ОБЛАСТИ ХРАНЕ

Регулативе ЕУ

- бр. 178/2002 Закон о храни: општи принципи
- бр. 852/2004 о хигијени прехранбених производа
- бр. 853/2004 којом се дефинишу посебни прописи из области хигијене хране за храну животињског порекла
- бр. 854/2004 којом се дефинишу посебни прописи из области организације званичних контрола производа животињског порекла који су намењени људској исхрани
- бр. 882/2004 о званичним контролама које се врше у циљу утврђивања усклађености са законом о храни и храни за животиње, прописа из области здравља и добробити животиња
- бр. 183/2005 којом се дефинишу законски услови за област хигијене хране за животиње
- бр. 1831/2003 о додацима у храни за животиње
- бр. 90/197 о производњи и употреби медицинисане хране за животиње
- бр. 767/2009 пласман и промет хране за животиње

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ

- Заснована на међународно признатим принципима (GMP, GLP, GHP, HACCP, QMS) и усклађена са међународним прописима;
- Реорганизација система безбедност хране у јединствен систем;
- Обезбедити становништво довољном количином здравствено безбедне хране доброг квалитета;
- Ефикасна и економична производња и надзор;
- Стварање услова за повећање извоза;
- Јасно утврђена одговорност свих учесника у ланцу хране, као и транспарентно доношење одлука;
- Следљивости информација и података;
- Обезбеђење права потрошача, добробити и здравља животиња, очување животне средине;
- Унапређење система контроле, јасна подела надлежности инспекцијских служби у обављању службене контроле;
- Успостављање рада мреже лабораторија за храну у складу са међународно признатим стандардима;

ЗАКОН О БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ ("Сл.гласник РС", бр. 41/09)

Уграђена начела: АНАЛИЗА РИЗИКА, ПРЕДОСТРОЖНОСТ, ОДГОВОРНОСТ, СЛЕДЉИВОСТ,
ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Подела надлежности према начелима у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде

Ветеринарска инспекција

Надзор – храна животињског порекла:

- у свим фазама производње
- промет и то: увоз, провоз и извоз;
- промет и то: складиштење, промет на велико
- промет и то: промет на мало у објектима регистрованин односно одобреним од стране министарства (мегамаркети, специјализоване продавнице меса, рибе, дивљачи)

Фитосанитарна инспекција

Надзор- храна биљног порекла

- у фази примарне производње
- промет и то: увоз, провоз и извоз

Пољопривредна инспекција

Надзор- храна биљног порекла и безалкохолна пића

- у фази производње и прераде
- промет и то: на велико, и извоз-вина, алкохолна пића

Ветеринарска инспекција, Фитосанитарна инспекција, Пољопривредна инспекција

Надзор - мешовита храна

ОСТАЛИ ЗАКони

Закони из области ветеринарства:

- Закон о ветеринарству ("Сл.гласник РС", бр. 91/2005)
- Закон о лековима и медицинским средствима ("Сл.гласник РС", бр. 84/04)
- Закон о добробити животиња ("Сл.гласник РС", бр. 41/09)

Закони из области фитосанитарних надлежности:

- Закон о здрављу биља ("Сл.гласник РС", бр. 41/09)
- Закон о средствима за исхрану биља и оплемењивачима земљишта ("Сл.гласник РС", бр. 41/09)
- Закон о средствима за заштиту биља ("Сл.гласник РС", бр. 41/09)
- Закон о генетички модификованим организмима ("Сл.гласник РС", бр. 41/09)
- Закон о заштити права оплемењивача биљних сорти ("Сл.гласник РС", бр. 41/09)

УОЧЉИВИ ПРИМЕРИ КОД НАС...

- све је мање организоване индустријске производње (финансијска оптерећења, непостојање праве категоризације објеката производње хране и хране за животиње...)
- пораст броја индивидуалних произвођача, разлог је повећању процента уситњености и сивог тржишта, што предсватља ризик по безбедност хране
- непостојање или непрецизност законодавних решења и подзаконских аката, који домаћим произвођачима треба да омогуће равноправне услове привређивања, кроз међународне стандарде квалитета и безбедности
- уочен проблем у спровођењу надзора - ветеринарске инспекције, преклапање и неусаглашеност одредби два важећа закона Закона о безбедности хране и Закона о ветеринарству
- неопходно је ревидирање листе регистрованих пестицида од стране Управе за заштиту биља
- на основу члана 31. Закона о безбедности хране субјекти у пословању храном и храном за животиње су у обавези да обезбеде и докажу испуњеност услова
- трошкови мониторинга у надлежности фитосанитарне инспекције, али и санитарне су на терету буџета Републике Србије, што се још увек не примењује у пракси службеног ветеринарског надзора... буџетска средства су минимална...

УЛОГА И ОБАВЕЗЕ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

- Привредна комора Србије у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарством здравља од доношења Закона о безбедности хране ради на сталној едукацији привреде, тако што је одржано више састанака у ПКС и у регионалним привредним коморама, покривајући читаву територију Србије.
- Имплементација Закона о безбедности хране и других закона из ове области захтеваће, све до пуног чланства Србије у ЕУ, много обуке, стрпљења и финансијских средстава.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!!